

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien 2006/60/EY ja 2008/105/EY muuttamisesta vesipolitiikan prioriteettiaineiden osalta”

COM(2011) 876 final – 2011/0429 COD

(2012/C 229/22)

Esittelijä: **An LE NOUAIL MARLIÈRE**

Euroopan parlamentti päätti 14. helmikuuta 2012 ja neuvosto 22. helmikuuta 2012 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 192 artiklan 1 kohdan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi direktiivien 2006/60/EY ja 2008/105/EY muuttamisesta vesipolitiikan prioriteettiaineiden osalta

COM(2011) 876 final – 2011/0429 COD.

Asian valmistelusta vastannut ”maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 11. toukokuuta 2012.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 23.–24. toukokuuta 2012 pitämässään 481. täysistunnossa (toukokuun 23. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 135 ääntä puolesta ja 15 vastaan 14:n pidättyessä äänestämästä.

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 Euroopan talous- ja sosiaalikomitea pitää tervetulleena komission ehdottamaa direktiiviä, jossa laajennetaan prioriteettiaineiden ja vaarallisten prioriteettiaineiden luetteloa vaikutustenarvioinnin ⁽¹⁾ laajimman vaihtoehdon mukaisesti.

1.2 ETSK kannattaa komission ehdottamaa uutta mekanismia, jonka avulla komissio saa kohdennettuja korkealaatuisia seurantatietoja aineiden pitoisuuksista vesiympäristössä niin, että painopiste on uusissa pilaavissa aineissa ja aineissa, joiden käytettävissä olevat seurantatiedot eivät ole laadultaan riittäviä riskien arvioinnin tekemiseen. ETSK katsoo, että uusi mekanismi helpottaa kyseisten tietojen keräämistä kaikilla EU:n vesistöalueilla ja mahdollistaa seurantakustannusten pitämisen kohtuullisina.

1.3 ETSK suosittelee kuitenkin, että komissio lisäisi ehdotukseensa – vaikka vain kokeilumielessä – seuraavia vielä vähän tutkittuja aloja koskevia erityisiä analyysejä:

i. nanohiukkaset ja erityisesti niiden vuorovaikutus prioriteettiaineiden kanssa. Tämä aihe herättää yhä enemmän kysymyksiä, kuten Euroopan ympäristökeskus toteaa raportissaan ⁽²⁾.

ii. sisävesissä esiintyvien kemiallisten aineiden yhteisvaikutus. Tällaisilla yhdistelmillä voi olla jo hyvin pieninäkin pitoisuuksina huomattavia vaikutuksia vesiympäristöön.

1.4 Vesipuidedirektiivin tehokkaan täytäntöönpanon kannalta ETSK pitää järkevänä täydentää komission ehdotusta viittauksilla vesipiirien hoitoa koskeviin hyviksi todettuihin käytänteisiin.

1.5 ETSK katsoo, että hitaasti hajoavat ja biokertyvät aineet lyijy ja nikkeli tulisi luokitella vaarallisiksi prioriteettiaineiksi, ja niiden päästöt tulisi pyrkiä lopettamaan 20 vuoden sisällä, vaikka päästöjen täydellisen lopettamisen kustannukset arvioitaisiinkin suuriksi.

1.6 ETSK:n mielestä kansalaisten tuki ja osallistuminen on ehdoton edellytys vesivarojen suojelulle, ongelmien tunnistamiselle, parhaiden ratkaisujen löytämiselle sekä näiden ratkaisujen kustannusten arvioimiselle. Ilman kansalaisten tukea sääntelytoimet jäävät tehottomiksi. Kansalaisyhteiskunnalla on avainrooli asianmukaisen vesipuidedirektiivin täytäntöönpanossa, ja se voi auttaa hallituksia löytämään tasapainon huomioon otettavien sosiaalisten, ympäristöllisten ja taloudellisten näkökohtien kesken ⁽³⁾.

1.7 ETSK vaatii veden hyvään kemialliseen ja ekologiseen tilaan pyrkimistä ja kansanterveyden, vesihuollon, luonnon ekosysteemien ja biologisen monimuotoisuuden suojelua ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ SEC(2011) 1547 final.

⁽²⁾ Euroopan ympäristökeskus, *EEA Technical Report, n° 8/2011 – Hazardous substances in Europe's fresh and marine waters, an overview*.

⁽³⁾ EUVL C 224, 30.8.2008, s. 67 ja EUVL C 97, 28.4.2007, s. 3.

⁽⁴⁾ EUVL C 248, 25.8.2011, s. 1.

1.8 ETSK toteaa, että uudella direktiivillä yksinkertaistetaan ja järjipäristetään jäsenvaltioiden raportointivelvoitteita.

2. Johdanto

2.1 Ehdotetulla direktiivillä on tarkoitus muuttaa direktiivejä 2000/60/EY ja 2008/105/EY vesipolitiikan alan prioriteettiaineiden osalta (meriympäristö pois lukien) vesiputedirektiivin sääntösten mukaisesti:

- i. prioriteettineluettelo on tarkistettava vähintään neljän vuoden välein ja tarvittaessa on määriteltävä uusia prioriteettiaineita tai uusia vaarallisia prioriteettiaineita
- ii. on asetettava tarvittaessa ympäristölaatuunormeja pintavedelle, pohjavedelle, sedimentille tai eliöstölle uusimpien tietojen mukaisesti.

2.2 Tarkistus on toteutettu työryhmän avulla, ja sen tueksi on kuultu laajasti Euroopan komission ja jäsenvaltioiden asiantuntijoita, sidosryhmiä (ammattiliittoja ja kansalaisjärjestöjä) ja terveys- ja ympäristöriskejä käsittelevää tiedekomiteaa (SCHER).

2.3 Tämän prosessin ja asianomaisen vaikutustenarvioinnin (SEC(2011) 1547 final) laatimisen jälkeen 33 aineen luettelo on laajennettu käsillä olevassa direktiiviehdotuksessa 48 aineen luetteloksi, eli toteutettavaksi on valittu vaikutustenarvioinnin laajin vaihtoehto.

2.4 Ehdotetun direktiivin tavoitteena on saavuttaa sisävesien hyvä kemiallinen tila, eli sisävedet pyritään saamaan vastaamaan asiakirjan liitteessä määriteltäviä ympäristölaatuunormeja

- i. vähentämällä prioriteettiaineita
- ii. lopettamalla vesiin päästettyjen vaarallisten aineiden aiheuttama pilaantuminen 20 vuoden sisällä johdannaisdirektiivin hyväksymisestä.

3. Yleistä

3.1 ETSK on täysin vakuuttunut siitä, ettei vesi ole pelkästään kulutushyödyke vaan myös tuleville ja nykyisille sukupolville välttämätön, arvokas luonnonvara. Tämän vuoksi ja siksi, että monia pilaantumista aiheuttavia aineita käytetään kaikkialla EU:ssa, niille on tarkoituksenmukaista asettaa EU:n tasolla yhdenmukaiset ympäristölaatuunormit.

3.2 Hitaasti hajoavat, biokertyvät ja myrkylliset aineet (PBT-aineet) muodostavat erityisen ongelman, koska ne ovat ubikvitaarisia, eli niitä esiintyy hyvin yleisesti ympäristössä ja ne voivat kulkeutua pitkiä matkoja ja hajoavat hitaasti. Kyseiset aineet

luokitellaan yleensä vaarallisiksi prioriteettiaineiksi. Koska niiden esiintyminen saattaa jättää varjoon veden laadun parantumisen muiden aineiden osalta, jäsenvaltiot voivat esittää erikseen kyseisten aineiden kemiallisen tilan vaikutuksen.

3.3 Direktiivin täytäntöönpano riippuu vesipiirien hoitosuunnitelmista ja viime kädessä siis jäsenvaltioista. Vaikka komissio nostaakin tässä yhteydessä esiin esimerkkitapauksia ja toteaa, että seurannassa ja tietojen välittämisessä on tapahtunut yleistä edistystä, ilmeistä on myös, etteivät kaikki jäsenvaltiot ole samalla tasolla⁽⁵⁾. Direktiivin tehokkuutta voisi siis vielä parantaa.

4. Erityistä

4.1 Euroopan komissio rakentaa ehdotuksensa oikeuspuitteet enemminkin vaarallisuus- kuin riskikäsitteen varaan, ja siksi ehdotettu direktiivi sisältää raja-arvoja aineiden pitoisuuksille. Sen sijaan se ei koske vesistöissä – vaikka vain hyvin pieninäkin pitoisuuksina – olevien aineiden vuorovaikutuksen riskejä.

- i. Kyseiset vuorovaikutusriskit voivat liittyä kemiallisiin seoksiin ja myös nanohiukkasiin.
- ii. Näitä ilmiöitä ei ole vielä riittävästi tutkittu tieteellisesti, mutta epäilyt myrkyllisyydestä ovat hyvin vahvoja ja joka tapauksessa riittäviä siihen, että Euroopan ympäristökeskus on käsitellyt aihetta tuoreessa raportissa⁽⁶⁾.
- iii. Vaikka onkin vaikeaa laatia säädöksiä heikosti tunnetuille aloille, niin vesiekosysteemien tulevaisuuden kannalta olisi tärkeää, että jäsenvaltioita valmistettaisiin vesipolitiikan prioriteettiaineita koskevassa direktiivissä kyseisten ilmiöiden huomioon ottamiseen.

4.2 Nikkeli ja lyijy on sisällytetty prioriteettiaineiden luetteloon, muuta niitä ei ole luokiteltu vaarallisiksi prioriteettiaineiksi.

- i. Kyseiset aineet ovat kuitenkin hitaasti hajoavia (ja erityisesti nikkeli vielä ubikvitaarinenkin) ja biokertyviä, joten ne kuuluvat Euroopan komission määritelmän mukaan vaarallisten prioriteettiaineiden luetteloon.
- ii. Reach-asetuksessa kyseiset aineet luokitellaan erityistä huolta aiheuttaviksi, ja ne on määrätty luvanvaraisiksi, koska ne voivat aiheuttaa syöpää, olla vaarallisia lisääntymiselle (CMR 1 ja 2) ja/tai hitaasti hajoavia ja/tai biokertyviä.

⁽⁵⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle – Kohti kestäväää vesienhoitoa Euroopan unionissa, COM(2007) 128 final; Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle, COM(2009) 156 final.

⁽⁶⁾ EEA Technical report, n° 8/2011.

- iii. Yhdenmukaisuus vaarallisia prioriteettiaineita koskevan määritelmän ja Reach-asetuksen kanssa edellyttää, että kyseiset aineet luokitellaan vaarallisiksi prioriteettiaineiksi, joiden päästöt on siis lopetettava 20 vuoden sisällä.

Bryssel 23. toukokuuta 2012

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*
Staffan NILSSON
